

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedkyně senátu Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karla Kosteckého a Mgr. Karolíny Tylové, LL.M. v právní věci žalobkyně **I.J.**, nar. XX, bytem XX, právně zastoupené JUDr. Janem Vodičkou, advokátem se sídlem Valdštejská 381/6, Liberec 2, proti žalovanému **Krajskému úřadu Libereckého kraje**, e sídlem U Jezu 642/2a, Liberec 2, za účasti Ing. Jany Šírové, nar. 16. 7. 1963, bytem Husa 18, Sychrov, **v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 6. 2012, čj. OD 551/2012-2/280.9/Ca,**

t a k t o :

- I. **Rozhodnutí Krajského úřadu Libereckého kraje ze dne 8. 6. 2012, čj. OD 551/2012-2/280.9/Ca se pro vady řízení z r u š u j e a věc se v r a c í žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. **Žalovaný je p o v i n e n nahradit žalobkyni náklady řízení ve výši 8 808 Kč k rukám JUDr. Jana Vodičky, advokáta se sídlem Valdštejská 381/6, Liberec 2, do 15 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně domáhala zrušení shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Obecního úřadu Paceřice, silničního správního úřadu ze dne 8. 3. 2012, č. j. SSÚ/160/2008/2012-03-08, kterým tento správní orgán rozhodl tak, že na pozemcích p. č. XX, XX, XX, XX, XX a XX v katastrálním území Paceřice, nevznikla a není účelová komunikace v celkové šířce 3,6 metrů ve smyslu § 7 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích v platném znění (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“).

Žalobkyně namítá, že žalovaný dospěl na základě provedených důkazů k nesprávným závěrům skutkovým a v důsledku toho i k nesprávným závěrům právním. Zdůraznila, že cesta vedoucí po pozemcích p. č. XX, XX, XX, XX, XX a XX je zachycena již na snímku pozemkové mapy z roku 1843. Již tehdy tato cesta sloužila k zajištění komunikační potřeby

okolo stojících stavení, přičemž z mapy je dobře patrné, že se jednalo o jedinou komunikační spojnici s dalšími veřejností užívanými cestami a naléhavá komunikační potřeba tak byla jednoznačně dána. Žalobkyně dále upozornila na svědecké výpovědi provedené silničním správním úřadem a zdůraznila, že žádný ze svědků neuvádí, že by cesta nebyla užívána veřejně, tj. neuzavřeným okruhem osob, naopak shodně uvádějí, že cesta byla průjezdná, vedle cesty byl podzemní hydrant a vodní pumpa. Výše uvedené důkazy dle žalobkyně dostatečným způsobem prokazují, že na daném místě existovala cesta, která byla z důvodu nutné komunikační potřeby užívána neuzavřeným okruhem osob od nepaměti. S odkazem na dosavadní judikaturu Nejvyššího správního soudu žalobkyně uvádí, že užívání cesty od nepaměti je objektivní skutečností, a jedná se tak o veřejně přístupnou účelovou komunikaci. Nic na tom nemění subjektivní sdělení předchozího vlastníka pozemků p. č. 801 a 803 paní Kůrkové, či současného vlastníka paní Š. Pozemky evidentně začaly soužit jako účelová komunikace dávno předtím, než se paní K. nebo Š. staly vlastníkem pozemků. Jejich nesouhlas s veřejným užíváním cesty tak nemá pro dané řízení žádný význam. Obě tyto vlastnice nabyly pozemky již s existující veřejně přístupnou účelovou komunikací a jsou jejím právním statutem vázány. Pokud žalovaný opakovaně uvádí, že cesta byla považována za cestu soukromou a odkazuje na zápisy z let 1956 a 1970, žalobkyně konstatuje, že veřejně přístupná účelová komunikace vzniká ze zákona a zápisy z let 1956 a 1970 nelze hodnotit izolovaně od dalších důkazů, tj. zejména snímku pozemkové mapy z roku 1843 a svědeckých výpovědí. Těmito důkazy se však žalovaný nezabýval vůbec a zatížil tak správní řízení zásadní vadou. Žalobkyně je navíc přesvědčena, že závěry, které na základě zápisů z roku 1956 a roku 1970 žalovaný přijal, obsahu těchto zápisů neodpovídají. Skutečnost, že cesta zajišťovala napojení domů č. p. XX, XX, XX, XX a XX na silnici ve smyslu § 5 zákona o pozemních komunikacích zřetelně vyplývá nejen ze snímku pozemkové mapy z roku 1843, ale i ze zápisů z let 1956 a 1970. Vzhledem k existenci četných sporů byla ze strany současných vlastníků domů č. p. 55, č. p. 54 komunikační potřeba zajištěna jinak, když poloha jejich nemovitostí umožňuje napojení na hlavní silnici Paceřice – Radimovice. Poloha nemovitosti žalobkyně bohužel neumožňuje, aby byl přístup zajištěn jinak, než tomu vždy historicky bylo, tj. po cestě vedoucí po pozemcích p. č. XX, XX, XX, XX, XX a XX. Ve shodném postavení je vlastník nemovitosti č. p. XX (R.). Žalobkyně je proto přesvědčena, že jsou splněny všechny zákonem požadované a judikatorně dovozené podmínky k tomu, aby cesta mohla být považována za veřejně přístupnou účelovou komunikaci. Skutečnost, že žalobkyně je oprávněna na základě práva vyplývajícího z věcného břemene užívat k přístupu pozemky p. č. XX a XX je nesporná, je však sporné, zda je tak uspokojena nutná komunikační potřeba žalobkyně. Smlouva o zřízení věcného břemene na výše uvedené pozemky byla uzavřena pouze ve snaze vyhovět požadavkům hypotečního ústavu, který zřízením věcných břemen podmiňoval poskytnutí úvěru na koupi nemovitosti žalobkyně. Věcné břemeno mělo být zřízeno také k pozemkům p. č. 801 a 803 ve vlastnictví paní Š., která však posléze jako jediná odmítla tyto smlouvy podepsat. Žalobkyně je vlastníkem nemovitosti č. p. 52 od roku 2007 a od tohoto roku se také snaží problematiku přístupu a příjezdu na svůj pozemek řešit. V roce 2008 podala civilní žalobu k Okresnímu soudu v Liberci o zřízení věcného břemene, do dnešního dne však o této žalobě nebylo rozhodnuto. Ze všech výše uvedených důvodů žalobkyně navrhovala zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného a požadovala přiznání náhrady nákladů soudního řízení.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný setrval na závěrech přijatých v napadeném rozhodnutí a zdůraznil, že v rámci provedeného dokazování vyšlo najevo, že již v minulosti

minimálně od padesátých let 20. století je doložen spor o existenci cesty a užívání předmětných pozemků. V rámci dokazování bylo prokázáno nevydání souhlasu s veřejným užíváním cesty předchozími ani současnými vlastníky pozemků. Žalovaný nezpochybnil možnost, že cesta v roce 1843 existovala, konstatoval však, že nelze vycházet pouze ze snímků pozemkové mapy, které neprokazují způsob jejího užívání. Dle žalovaného v daném případě také nelze hovořit o nutné komunikační potřebě, neboť ze spisového materiálu je zřejmé, že žalobkyně má další možnosti přístupu na svojí nemovitost, nehledě na možnost přístupu z veřejných pozemních komunikací přes pozemky, kde je zřízeno v její prospěch věcné břemeno. Žalovaný proto navrhl žalobu zamítnut.

V replice k vyjádření žalovaného žalobkyně zdůraznila, že užívání cesty od nepaměti není dovozováno pouze z historické pozemkové mapy z roku 1843, ale také z dalších skutečností, zejména svědeckých výpovědí provedených správním orgánem. Přinejmenším z konkludentního jednání dřívějších vlastníků je zřejmé, že s užíváním cesty souhlasili. Žalobkyně současně znovu zdůraznila, že cesta, která je předmětem sporu, je jedinou přístupovou komunikací k její nemovitosti.

Písemné vyjádření k žalobě podala i osoba na řízení zúčastněná Ing. Jana Šírová, která uvedla, že z celého řízení je zřejmé, že vlastníci domů č. p. XX, XX, XX, XX, a XX se dohodli na společném užívání pozemků jako cesty. Dům č. p. XX byl posledním domem s možností obsluhy z této cesty až do doby, než pan P. (majitel domu č. p. XX) postavil do cesty podezdívku a plot. Tím byla v minulosti tato cesta z jižní strany uzavřena. I nadále však byla užívána od domu č. p. XX k hlavní silnici směrem na sever. Vlastníci výše uvedených domů a současně vlastníci přilehlých pozemků p. č. XX, XX, XX, XX, XX a XX tuto cestu společně užívali jako přístup ke svým nemovitostem. Teprve uzavření cesty panem Pelechem vedlo k různým protestům a snahám místo pozemku pana P. využít pro otevření cesty jižním směrem pozemky patřící k domu č. p. XX. Vlastníci domu č. p. XX cestu nepotřebovali a nikdy nesouhlasili s tím, že by na pozemcích patřících k tomuto domu měla být veřejná komunikace. Zdůrazňovala také, že paní J. má i další přístupy ke své nemovitosti. K podpoře svých tvrzení připojila výpisy z pozemkových knih, resp. katastru nemovitostí. Ke svědeckým výpovědím pořízeným v průběhu řízení paní Š. uvedla, že tyto výpovědi byly pořízeny v rámci správního řízení nezákonně v rozporu se správním řádem, neboť ona jako účastník řízení byla zbavena práva být přítomna u výsledku jednotlivých svědků.

Z předloženého správního spisu soud ověřil skutečnosti rozhodnuté pro posouzení projednávané věci.

Na základě žádosti žalobkyně oznámil silniční správní úřad dne 15. 7. 2008 zahájení správního řízení ve věci určení právního vztahu – existence účelové komunikace dle § 142 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu.

Dne 25. 8. 2008 silniční správní úřad vydal rozhodnutí č. j. 160/2008, kterým rozhodl, že na pozemcích p. č. XX, XX, XX, XX, XX a XX v katastrálním území Paceřice se nachází účelová pozemní komunikace v šíři 3,6 metrů. Toto rozhodnutí napadla dne 9. 9. 2008 odvoláním Ing. J.Š.. Žalovaný o podaném odvolání rozhodl rozhodnutím ze dne 29. 10. 2008 č. j. OD1021/08-3/280.9/Ca tak, že rozhodnutí silničního správního úřadu zrušil

a věc mu vrátil k novému projednání a rozhodnutí. Znovu bylo silničním správním úřadem ve věci rozhodnuto dne 15. 1. 2009 pod č. j. 160/2008-2 a opět tak, že na pozemcích p. č. XX, XX, XX, XX, XX a XX v katastrálním území Paceřice trvá existence účelové komunikace v celkové šířce 3,6 metrů. V odůvodnění svého rozhodnutí silniční správní úřad uvedl, že existence pozemní komunikace je historicky doloženou skutečností a že tato komunikace byla od nepaměti veřejně užívána z naléhavé komunikační potřeby jako jediná přístupová komunikace k rodinným domům č. p. XX, XX, XX, XX, XX a XX. Vycházel přitom z listinných důkazů, ve spise označených jako seznam příloh k rozhodnutí č. j. 160/2008 (mezi nimi byla i kopie pozemkové mapy z roku 1843) a č. j. 160/2008-2, dokladů poskytnutých Městským úřadem Turnov, jako stavební úřadem, k ohlášení drobné stavby (oplocení pozemků) podané Ing. Janou Šírovou dne 26. 10. 2000 a výpovědí 17 svědků - starousedlíků. I toto rozhodnutí silničního správního úřadu bylo zrušeno žalovaným, a to rozhodnutím ze dne 26. 3. 2009, č. j. OD259/09-3/280.9/Ca.

Silniční správní úřad pokračoval ve správním řízení a dne 8. 3. 2012 vydal rozhodnutí č. j. SSU/160/2008/2012-03-08, kterým rozhodl dle § 142 odst. 1 správního řádu tak, že na pozemcích p. č. XX, XX, XX, XX, XX a XX v katastrálním území Paceřice účelová pozemní komunikace dle § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích nevznikla. Silniční správní úřad popsal průběh místního šetření dne 17. 1. 2012, při kterém zjistil aktuální stav sporných pozemků. Konstatoval, že provedl důkaz listinami, a to smlouvou o zřízení věcného břemene uzavřenou mezi I.R. a I.J. ze dne 20. 6. 2007, smlouvou o zřízení věcného břemene uzavřenou mezi O. a M.M. a I.J. ze dne 18. 6. 2007 a dále příslušnými výpisy z katastru nemovitostí, kde jsou uvedena věcná břemena zapsána. Zjistil, že vlastník nemovitosti p. č. XX má zřízeno věcné břemeno chůze a jízdy k nemovitosti p. č. XX a XX. S odkazem na provedené důkazy a důkazy založené ve spise (konkrétně dopis paní K. ze dne 27. 11. 1995) silniční stavební úřad dovodil, že nikdy nebyl vlastníky pozemků dnes p. č. XX a XX v k.ú. Paceřice, které jsou ve vlastnictví paní Š. (původně ve vlastnictví paní Kůrkové) dán souhlas vlastníka s obecným užíváním cesty veřejností. Konstatoval, že v současné době se na pozemcích v části, která by měla být účelovou komunikací, nachází zahrada, která je užívána k soukromým účelům paní Š., pozemek p. č. XX a p. č. XX v SJM manželů M., pozemek p. č. XX ve vlastnictví paní R. a pozemek p. č. XX ve vlastnictví paní J. jsou užívány těmito vlastníky k jejich čistě soukromým účelům. Pokud paní R. a paní J. část pozemků manželů M. využívají pro přístup, tak proto, že jim to manželé M. trpí, což sami potvrdili. Stejně využívá část pozemku p. č. XX paní J., tedy proto, že ji to paní R. trpí. Dále silniční správní úřad uvedl, že má paní J. oprávnění věcného břemene chůze a jízdy po pozemku p. č. XX a po pozemku XX. Z toho je dle silničního správního orgánu zřejmé, že ani další výše vyjmenované pozemky nejsou již delší dobu využívány jako veřejná účelová komunikace a jejich užívání si vlastníci vzájemně trpí. Silniční správní úřad své rozhodnutí uzavřel s tím, že chybí základní znak účelové pozemní komunikace a to souhlas vlastníka s obecným užíváním cesty veřejností, a proto se dále nezabýval dalšími podmínkami pro určení existence či neexistence účelové pozemní komunikace. Současně konstatoval, že žalobkyně má možnost přístupu ke své nemovitosti na základě věcných břemen.

Rozhodnutí silničního správního úřadu napadla žalobkyně dne 22. 3. 2012 odvoláním, ve kterém zdůraznila, že závěry silničního správního orgánu jsou v zásadním rozporu se skutečným stavem, věc neodpovídá ustálenému výkladu problematiky účelových komunikací a silniční správní úřad také zcela popírá svá předchozí vyjádření v dané věci.

Zdůraznila, že cesta je užívána od nepaměti a je zřejmé, že vzhledem k veřejnému užívání cesty minimálně od roku 1956 přes rok 1970 i v roce 2001, byl dán konkludentní souhlas tehdejších vlastníků pozemků s užíváním této cesty. Odůvodnění prvostupňového rozhodnutí, které se opírá o nesouhlas paní Š. a předchozího vlastníka, paní K., nemůže obstát, neboť správní orgány mají k dispozici protokoly ze dne 21. 9. 1956 a ze dne 10. 12. 1970, z nichž vyplývá závěr zcela opačný. Žalobkyně trvá na tom, že účelová komunikace sloužící k zajištění obsluhy označených nemovitostí na předmětných pozemcích existovala od nepaměti. Správnímu orgánu prvního stupně vytýká, že neprovedl důkaz fotografiemi dokládajícími existenci veřejné cesty v šedesátých letech 20. století, ani se nezabýval shromážděnými důkazními prostředky o historii existence veřejně přístupné účelové komunikace. Správní orgán prvního stupně dle žalobkyně jednal v rozporu s § 3 a § 50 odst. 3 správního řádu.

O podaném odvolání rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím tak, že rozhodnutí silničního správního úřadu ze dne 8. 3. 2012 č. j. SSU/160/2008/2012-03-08 potvrdil a odvolání žalobkyně zamítl. Právní rozbor problematiky veřejně přístupných účelových komunikací žalovaný převzal z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2012, č. j. 1 As 32/2012-51. K věci samé uvedl, že pokud v daném případě bylo zřízeno věcné břemeno na dvou pozemcích (p. č. XX a XX v k.ú. Paceřice) přímo sousedících s nemovitostí žalobkyně, které vedou k silnici třetí třídy přes pozemek (p. č. XX ve Čtveřině ve vlastnictví XX, s. p.), o jehož užívání není sporu ze strany žádné zúčastněné strany na řízení, lze usuzovat spíše na soukromoprávní režim užívání a neexistenci pozemní komunikace. V nepatrné míře je nutné pro přístup k nemovitosti žalobkyně využít i pozemek p. č. XX v k.ú. Paceřice, který není zatížen věcným břemenem, ale vzhledem k tomu, že je ve vlastnictví manželů M. (totožný vlastník jako u pozemku p. č. XX, kde je věcné břemeno zřízeno) a leží mezi dvěma pozemky, kde není pochybnost o jejich užívání, lze předpokládat, že užití tohoto pozemku pro přístup k nemovitosti žalobkyně je uskutečňováno formou výprosy. Žalovaný se neztotožnil s názorem žalobkyně, že již v roce 1956 existovala na předmětných pozemcích pozemní komunikace v režimu obecného užívání. Z podnětu vlastníků nemovitostí č. p. XX, XX, XX a XX adresovaného dne 28. 2. 1956 Místnímu národnímu výboru v Paceřicích vyplývá, že již v roce 1956 tehdejší majitelé nesouhlasili s veřejným užíváním této komunikace. To potvrzuje i dochovaný protokol ze dne 21. 9. 1956 ve věci zřízení cesty, ze kterého je zřejmé, že na soukromé cestě neměla zájem ani obec Paceřice. Tyto závěry jsou podpořeny i zápisem z jednání konaného dne 10. 12. 1970, ze kterého opět vyplývá, že dotčené pozemky nejsou užívány od nepaměti z veřejně z naléhavé komunikační potřeby. Ze zápisu je také zřejmé, že se jednalo v té době o soukromou cestu, a nelze z něj dovodit závěr, že byl dán výslovný, či konkludentní souhlas s užíváním pozemků veřejností. Žalovaný uzavřel, že vzhledem k tomu, že neexistuje souhlas vlastníků dotčených pozemků s jejich obecným užíváním a současně má žalobkyně platná věcná břemena, která ji opravňují k přístupu a příjezdu k její nemovitosti, nemůže se na dotčených pozemcích nacházet pozemní komunikace a není proto nutné zabývat se dalšími znaky.

Podanou žalobu soud projednal v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Napadené rozhodnutí a řízení mu předcházející soud přezkoumal v mezích

žalobních bodů, vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1, 2 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

V dané věci se jedná o rozhodnutí silničního správního orgánu o určení, že na pozemcích p. č. XX, XX, XX, XX, XX a XX v katastrálním území Paceřice se nenachází veřejně přístupná účelová komunikace. Z právní úpravy lze dovodit, že komunikace bude mít charakter účelové pozemní komunikace, a to ex lege, bude-li naplňovat zákonem vymezené pojmové znaky pozemní komunikace (§ 2 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích) a současně pojmové znaky účelové pozemní komunikace vymezené v § 7 odst. 1 věta první zákona o pozemních komunikacích. Podle tohoto ustanovení je účelovou komunikací pozemní komunikace, která slouží ke spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků těchto nemovitostí nebo ke spojení těchto nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi nebo k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků. Podle § 19 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích v mezích zvláštních předpisů upravujících provoz na pozemních komunikacích a za podmínek stanovených tímto zákonem smí každý užívat pozemní komunikace bezplatně obvyklým způsobem a k účelům, ke kterým jsou určeny. Podle § 9 odst. 1 citovaného zákona vlastníkem účelových komunikací může být právnická i fyzická osoba. Kromě shora uvedených náležitostí, které vyplývají přímo ze zákona, dovodila dosavadní judikatura civilní i správní, že veřejně přístupná účelová komunikace bude existovat pouze se souhlasem vlastníka a za podmínky existence nutné a ničím nenahraditelné komunikační potřeby.

Z těchto hledisek krajský soud hodnotil skutková zjištění a závěry správního orgánu. Dle § 3 správního řádu má správní orgán postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2 správního řádu, tedy s požadavky na zákonnost jeho postupu. Ustanovení § 50 odst. 3 správního řádu pak správnímu orgánu ukládá povinnost i bez návrhu zjišťovat všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu v řízení z moci úřední správní orgán ukládá nějakou povinnost. Pokud krajský soud posuzuje hodnocení důkazů správním orgánem, vychází z § 50 odst. 4 správního řádu, ukládajícího správnímu orgánu hodnotit podklady rozhodnutí a zejména důkazy, podle své úvahy, za pečlivého přihlížení ke všemu, co v řízení vyšlo najevo, včetně toho, co uvedli účastníci.

V daném případě silniční správní úřad i žalovaný dospěli po provedeném dokazování k závěru, že pro to, aby mohlo být určeno, že na pozemcích p. č. XX, XX, XX, XX, XX a XX v katastrálním území Paceřice se nachází veřejně přístupná účelová komunikace, chybí základní předpoklad, kterým je souhlas vlastníka s obecným užíváním cesty veřejností, a proto se dále nezabývali dalšími podmínkami pro určení existence či neexistence účelové pozemní komunikace. Žalobkyně však opakovaně namítala, že cesta, o níž se vede spor, existovala jako veřejně přístupná účelová komunikace na předmětných pozemcích od nepaměti a nesouhlas současného vlastníka pozemků p. č. 801 a 803 paní Šírové, ani její právní předchůdkyně paní K., není v daném případě rozhodný, neboť pozemky začaly soužit jako účelová komunikace dávno předtím, než se paní K. nebo Š. staly vlastníkem sporných pozemků. V této souvislosti odkazovala na shromážděné důkazní prostředky o historii existence veřejně přístupné účelové komunikace na předmětných pozemcích. Krajský soud ze spisu ověřil, že tyto listinné důkazy vzal silniční správní úřad jako podklad pro svá předcházející rozhodnutí ve věci, ale vůbec se o nich nezmínil

v rozhodnutí ze dne 8. 3. 2012, č. j. SSU/160/2008/2012-03-08. Žalovaný v napadeném rozhodnutí sice hodnotil zápisy z let 1956 a 1970, ale vůbec se nevyjádřil k existenci snímku pozemkové mapy z roku 1843, na kterém je cesta zakreslena. Snímek pozemkové mapy z roku 1843 sám o sobě sice nemůže prokázat obecné užívání cesty veřejností, správní orgán však nemůže jeho existenci pominout a musí ho jako jeden z podkladů rozhodnutí vyhodnotit v souvislosti s ostatními historickými materiály shromážděnými v průběhu řízení a dalšími důkazy. Ani závěry, ke kterým žalovaný došel při hodnocení zápisů z let 1956 a 1970, soud nepovažuje za přesvědčivé. Žalovaný při hodnocení těchto listin podtrhuje především skutečnost, že cesta byla v té době soukromá. O skutečnosti, že se cesta nachází na soukromých pozemcích, však v řízení nebylo sporu, veřejně přístupná účelová komunikace totiž může být i na soukromých pozemcích. Pokud jde o svědecké výpovědi, na které žalobkyně také odkazuje, k těm správní orgány přihlížet nemohly, neboť nebyly provedeny v souladu se správním řádem. Je ale třeba konstatovat, že v komplikovaných případech, jako je tento, by právě svědectví pamětníků mohlo významně přispět k objasnění toho, zda cesta byla užívána jako veřejná z nutné komunikační potřeby od nepaměti. Tato otázka je přitom klíčová. Pokud by tomu tak bylo, bylo by třeba vycházet z toho, že je dán konkludentní souhlas s užíváním cesty jako veřejné účelové komunikace. Obecné užívání cesty od nepaměti je nezávislé na prokázání existence souhlasu vlastníka, neboť jde právě o ty případy, kdy pro zjevnou prastarost cesty není možno vystopovat, zda byl s jejím obecným užíváním udělen souhlas či nikoli. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 9. 2009, č. j. 5 As 27/2009 – 66 konstatoval, že *pro posouzení konkludentního souhlasu je podstatná objektivní skutečnost, tedy samotná existence užívané cesty „od nepaměti“ a nikoliv subjektivní sdělení předchozích vlastníků*. Z tohoto judikátu také vyplývá, že obecné užívání cesty od nepaměti bude vždy ústít z naléhavé komunikační potřeby.

Oba správní orgány ve svých rozhodnutích sice shodně uváděly, že dalšími znaky existence veřejně přístupné účelové komunikace se nezabývaly, přesto však zdůrazňovaly, že žalobkyně má přístup ke své nemovitosti zajištěn zřízením věcných břemen na pozemku p. č. XX a XX. Tato okolnost dle názoru zdejšího soudu však nesvědčí o tom, že by zde nebyla dána nezbytná komunikační potřeba. Žalovaným popisovaná možnost přístupu k nemovitosti žalobkyně navíc vede přes dva pozemky, které věcnými břemeny zatíženy nejsou a o jiných možnostech přístupu se rozhodnutí silničního správního úřadu ani žalovaného nezmiňuje. Existence věcných břemen je pouze důkazem toho, že se žalobkyně snaží situaci řešit i soukromoprávní cestou, což jí ale za dané situace nelze vyčítat, stejně tak jako skutečnost, že v současné době cesta není používána. Nelze připustit, aby se spory o existenci pozemní komunikace mezi jejími uživateli a vlastníkem pozemku „vyřešily“ tak, že vlastník pozemek oplotí a následně bude argumentováno tím, že komunikace již není veřejností používána. Na tomto místě soud upozorňuje na skutečnost, že v rozhodnutí ze dne 26. 3. 2009, č. j. OD259/09-3/280.9/Ca, kterým žalovaný zrušil předchozí rozhodnutí silničního správního úřadu v dané věci, mimo jiné uvedl, že v dalším průběhu řízení bude nutné doplnit jednoznačné vyjádření stavebního úřadu, zda byla drobná stavba oplocení řádně povolena dle tehdejších právních předpisů. Jak vyplývá ze spisu, současná situace je výsledkem dlouholetého sporu o užívání cesty, který správní orgány nebyly schopny adekvátně řešit.

Pokud jde o vyjádření paní Š.a listiny, které soudu zaslala, je třeba uvést, že paní Š. bude moci svá tvrzení a listiny k jejich podpoře předložit správním orgánům v dalším řízení.

Paní Š. jistě nic nebránilo učinit tak již dříve. Je to v první řadě správní orgán, kdo musí přesně a úplně zjistit skutkový stav.

Ze všech shora uvedených důvodů soud zrušil napadené rozhodnutí pro vady řízení dle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a současně vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení se bude žalovaný muset v úplnosti vypořádat se všemi důkazními prostředky shromážděnými v dané věci (eventuálně dokazování doplnit) tak, aby odůvodnění jeho rozhodnutí bylo logické a přesvědčivé a skutkový stav, který bude právně kvalifikován, skutečně z důkazů vyplýval.

Ve věci bylo rozhodováno bez nařízení ústního jednání v souladu s § 51 odst. 2, § 76 odst. 1 s. ř. s.

Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., dle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měla úspěch žalobkyně, soud jí proto proti žalovanému přiznal právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložila. Za tyto náklady je nutno považovat uhrazený soudní poplatek za podání žaloby ve výši 3 000 Kč a odměnu zástupce (§ 57 s. ř. s.). Zástupci byla přiznána odměna za dva úkony právní služby na základě § 9 odst. 3 písm. f) ve spojení s § 7 a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) ve znění platném do nabytí účinnosti vyhlášky 486/2012 Sb., ve výši 4 200 Kč (převzetí a příprava zastoupení a podání žaloby). Výše hotových výdajů byla stanovena podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, taktéž za dva úkony právní služby, ve výši 600 Kč. Zástupci žalobce tedy náleží odměna a náhrada za poskytování právních služeb ve výši 4 800 Kč navýšená o 1 008 Kč, což je částka odpovídající dani, kterou je zástupce povinen z odměny za zastupování a z náhrad odvést jakožto plátce daně z přidané hodnoty podle zvláštního právního předpisu (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Žalovaný je povinen uhradit žalobkyni celkem částku 8 808 Kč, k čemuž mu byla stanovena přiměřená lhůta.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Liberci dne 30. srpna 2013

Mgr. Lucie Trejbalová,
předsedkyně senátu